

Yttrande över remiss från länsstyrelsen i Kalmar län angående ändrade åtgärdsprogram för vimma och id (511- 2401-21)

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, tackar för möjligheten att kommentera åtgärdsprogrammet för vimma och id.

1. Programmet är välskrivet och tar upp arternas biologi på ett bra sätt.
2. Genomgången av liknande arter och hur man skiljer vimma och id från dem är bra.
3. Åtgärdsprogrammet bör tydligare trycka på att vimma och id är paraplyarter.
4. Åtgärdsprogrammet bör nämna potentiella konflikter med bäver.

Generella synpunkter

- Beskrivningen av arterna. Karpfiskar är, som det anges i texten, ibland svåra att skilja på. Att då gå igenom förväxlingsarterna på detta noggranna sätt är därför mycket bra.
- Angående namnförvirring gällande id, vimma, mfl: Ånimmens fiskevårdsområdesförening firar årligen Vimmans dag, se denna länk: <http://www.animmen.net/> Men den fisk de åsyftar är siklöja.
- På sid 27, sista stycket om vimma står att man kan tänka sig att benlöjorna åter av vimmans rom. Om det inte är bekräftat bör det tilläggas här. Det är lätt att sådana här spekulativa slutsatser får vingar och blir sanningar.

- Mycket av den kunskap om biologin som refereras till har många år på nacken, kan vara värt att nämna att det är oklart om alla fakta är giltiga även under dagens förhållanden. Kan kanske motivera behov av ytterligare studier (s. 43, tredje stycket).
- Det är bra att man lyfter fram att vimma och id är paraplyarter och att åtgärder som gynnar dessa två arter också gynnar många andra arter som är beroende av liknande miljöer eller kombinationer av miljöer. Det borde lyftas fram tydligare i sammanfattningen.
- Av texten framgår tydligt att vandringshinder av olika slag är ett problem. Även här kan påpeka att många fler arter skulle gynnas av att man åtgärdar onödiga vandringshinder (vägtrummor, olagliga dämmen, etc.). Men en sak som kanske bör tas upp är hur bävern kan påverka arterna. Här finns det en potentiell konflikt mellan bevarandet av bävern och bevarandet av vandrande fisk.

Specifika synpunkter

Sid 20, sista stycket. Det är kanske en smaksak, men fundera på ordet ”kalasar” i detta sammanhang. Vore det inte bättre att skriva ungefär ”äter av den lättfångade födan”.

Sid 21, om ålder, sista meningen. Ange var den äldsta iden fångades.

Sid 22, Figur 14: Figurtexten bör ange vad grå (nedre) respektive svart (övre) linje representerar. Förklaringen kan även läggas in i själva figuren om man så önskar.

Sid 23. Figur 15. Samma sak här.

Sid 28, fjärde stycket. Enligt vems teori kan idens spermier simma i upp till 11%? Som det står nu tror man att det är Gydemo som teoretiserat. Här nämns också en otolitstudie. De som är insatta i fisk och fiske vet vad det handlar om, men för andra kan det vara förvirrande. Funder på att bara skriva ”studie”. De som är intresserade kan gräva vidare för att ta reda på mer exakt vilka metoder som användes.

Sid 29, sjätte stycket. Att vandra upp i rinnande vatten som en övervintringsstrategi förekommer troligen även hos öring, se denna ref:

Saraniemi, M., Huusko, A. & Tahkola, H. 2008: Spawning migration and habitat use of adfluvial brown trout, Salmo trutta, in a strongly seasonal boreal river. Boreal Env. Res. 13: 121–132.

Sid 32, andra stycket: Här anges att vimma och id inte har haft något större ekonomiskt värde, vilket stämmer. Ser man bakåt i tiden så fanns det dock en viss

skillnad i hur man såg på respektive art. O.G. Norbäck skrev i sin bok Handledning i Fiskevård och Fiskafvel, år 1884) att vimmans kött är dåligt, benigt och dysmakande medan idens kött beskrivs som smakligt, särskilt om fisken är fet. Han ger tips om hur man gynnar leken för id, men inget om vimma.

Sid 32, tredjes och femte stycket, ge gärna länk till artfakta där uppgifterna om populationstrender för Vimma ges. <https://artfakta.se/naturvard/taxon/vimba-vimba-206119>

Sida 34, fjärde stycket: har anges att det pågår eller förväntas ske en minskning av populationen men enligt Svenska rödlistan 2020 så sker ingen populationsminskning. Orsaken att vimma klassas som NT är att den är åtgärdsberoende – det bör nämnas i texten. Bra också om länk till artfakta ges i texten.

Sida 40, andra stycket. Varför är inte vimma av intresse för livsmedelsproduktion?

Sida 46, sista stycket. NORS och SERS är inte bekanta för alla – kanske skriva ut i klartext, ge en fotnot eller en länk till databaserna.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Torleif Härd vid fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap efter föredragning av remisskoordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av professor Erik Petersson vid institutionen för akvatiska resurser samt forskare Ann-Britt Florin vid institutionen för akvatiska resurser.

Torleif Härd

Linda Ferngren